

OBSAH

Úvodem	3
I. Teoretické základy	
1. Význam historie pro pokrok národní a společenský. Úkoly studia dějepisu (M. Trapl)	5—7
2. Podstata a obsah dějepisu. Jeho postavení mezi společenskými vědami (M. Trapl)	8—13
3. Přehled vývoje názorů na dějiny v období před Marxem (M. Trapl)	13—14
a) Od mytologie k počátkům vědecké historie	14—16
b) Středověké (teologické) pojetí dějin	16—18
c) Dějinné koncepce v období nástupu a rozvoje buržoazie	18—24
4. Buržoazní pojetí dějin od vzniku marxismu do Říjnové revoluce (Trapl)	24—27
5. Historický materialismus (D. Krandžalov)	27—28
a) Převrat v názorech na vývoj společnosti	28—31
b) Hlavní etapy vývoje historického materialismu	31—40
c) Podmínky materiálního života společnosti. Způsob výroby	41—44
d) Společenské třídy a třídní boj	45—46
e) Společensko-hospodářské řády neboli zřízení (formace). Vědecká periodizace dějin společnosti	46—52
f) Sociální revoluce	52—56
g) Základna a nadstavba	56—58
h) Stát a jeho funkce	58—60

ch) Úloha lidových mas a vynikajících osobnosti	60—61
i) Národnostní otázka	61—65
j) Kultura, tradice, přežitky, kulturní revoluce	65—66
k) Vědecká objektivnost a stranickost historic-kého materialismu	66—68
l) Aktivní povaha historického materialismu a charakteristika vědecké práce marxistického historika	68—79
6. Vytváření tradice československého dějepisectví (M. Trapl)	80—105

II. Věcné základy

1. Pomocné vědy historické (Z. Kristen)	105—106
a) Paleografie	106—122
b) Diplomatika	122—142
c) Chronologie	142—151
d) Sfragistiká	151—157
e) Heraldika	158—164
f) Genealogie	164—167
g) Numizmatika	167—172
h) Metrologie	172—174
2. Pomocné vědy materiálové	174—184
a) Politická ekonomie (F. Kutnar)	175—176
b) Archeologie (F. Kutnar)	176
c) Jazykověda (F. Kutnar)	176—177
d) Zeměpis (L. Hosák)	177—178
e) Vědy státní a právní (F. Kutnar)	178—179
f) Statistika (L. Hosák)	179—180

III. Teorie a praxe v historikově práci (J. Polišenský)

1. Metodologie, metodika a technika historikovy práce	184—187
2. Základní poznatky pro historikovu práci	187—194
3. Heuristika a heuristické pomůcky	194—201
4. Kde hledat literaturu a prameny	201—213

IV. Historické prameny

1. Pojem historického pramene. Rozdělení historických pramenů (V. Žáček)	213—215
2. Hmotné prameny (V. Žáček)	215—216
3. Prameny dochované ústně (F. Kutnar)	216—222
4. Prameny zachované písemně	
a) Prameny úřední provenience (V. Žáček)	222—231
b) Prameny vyprávěcí (F. Kutnar)	231—240
c) Prameny soukromé povahy (V. Žáček)	240—244
5. Prameny obrazové (L. Hosák)	244—246
6. Obecné zásady vydavatelské techniky (Z. Kristien)	246—253

V. Kritika a interpretace pramenu (F. Kutnar)

1. Vnější kritika	253—254
2. Vnitřní kritika	254—259
3. Interpretace a syntese	259—263
4. Výstavba historického díla a druhy historického podání	263—267
	267—273

VI. Přílohy

A. Slovníky, bibliografie a časopisy (J. Polišenský)

1. Slovníky	
a) Věcné slovníky	273—274
b) Jazykové slovníky	274
2. Bibliografie a časopisy	
a) Všeobecné retrospektivní historické bibliografie	274
b) Periodicky vycházející všeobecné bibliografie	274—275
c) Bibliografie a časopisy podle jednotlivých zemí	275—281

B. Edice a výběr z literatury

1. Československo (L. Hosák — F. Kutnar)	
a) Edice	281—291
b) Literatura	291—300

2. Sovětský svaz (D. Krandžalov)	
a) Edice	300—305
b) Literatura	305—310
3. Byzanc, Balkán a východní Evropa (D. Krandžalov)	
a) Edice	311—313
b) Literatura	314—319
4. Albánie (D. Krandžalov)	319
5. Bulharsko (D. Krandžalov)	
a) Edice	319—321
b) Literatura	321—323
6. Jugoslávie (D. Krandžalov)	
a) Edice	323—325
b) Literatura	325—327
7. Rumunsko (D. Krandžalov)	
a) Edice	327—329
b) Literatura	329—330
8. Polsko (V. Žáček)	
a) Edice	330—331
b) Literatura	331—333
9. Maďarsko (V. Žáček)	
a) Edice	333—334
b) Literatura	334—335
10. Západní dějiny (J. Polišenský)	
a). Úvody a edice	335—339
b) Literatura	339—342